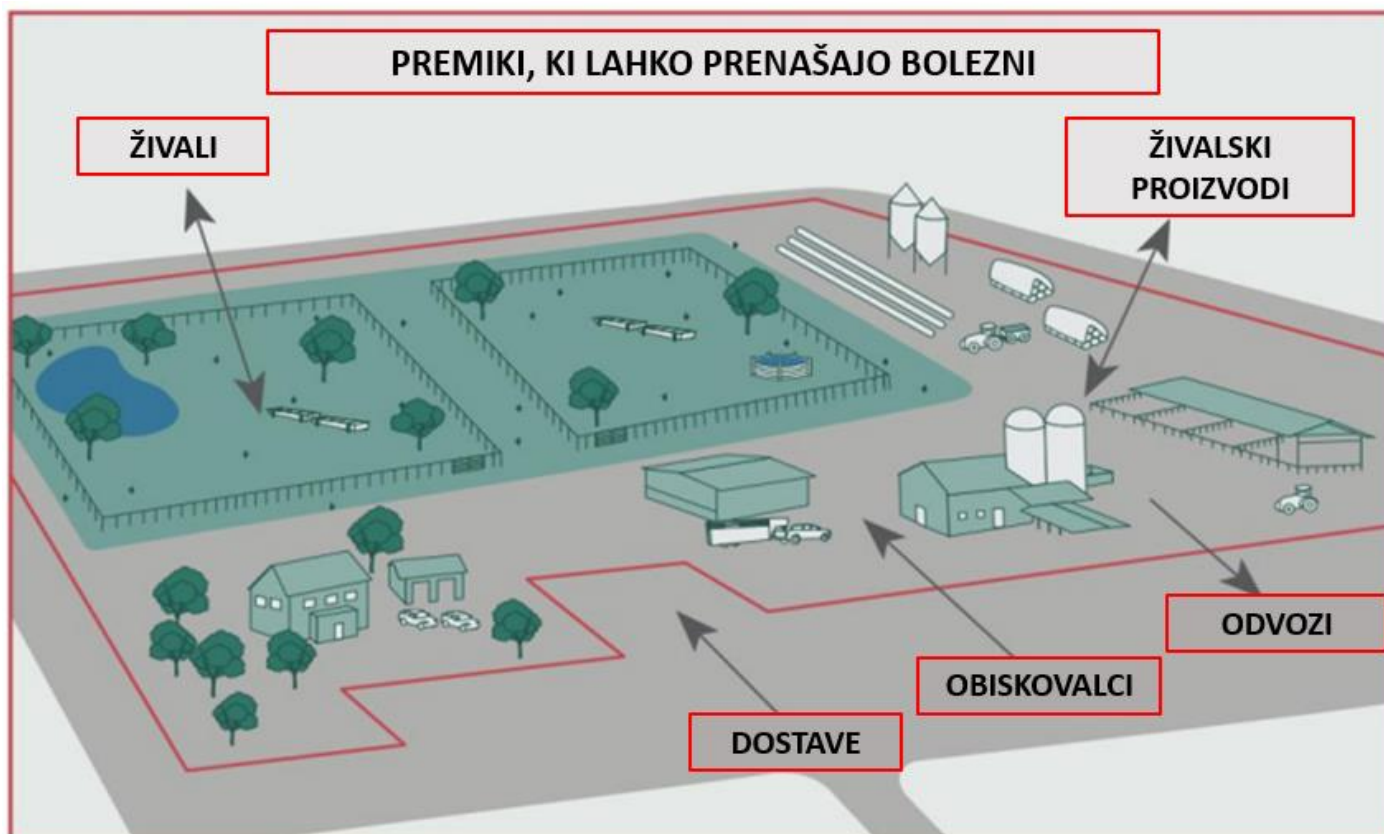

BIOVARNOST in TVEGANJA PRI PREMIIH

Vsi premiki, ki potekajo na kmetiji lahko v rejo prinesejo bolezen. Prepoznavanje tveganj vam jih lahko pomaga zmanjšati oziroma preprečiti. V spodnji tabeli označite polje, ki najbolje opisuje pogostost pojava posameznega gibanja. Več premikov pomeni tudi večjo stopnjo tveganja in večjo možnost prenosa bolezni v rejo.

	PREMIKI	stopnja tveganja				
		NIZKA				VISOKA
		NIKOLI	LETNO	MESEČNO	TEDENSKO	DNEVNO
Živali in živalski produkti	Prihodi živali	☐	☐	☐	☐	☐
	Odhodi živali	☐	☐	☐	☐	☐
	Nakup semena	☐	☐	☐	☐	☐
	Odvoz poginulih živali	☐	☐	☐	☐	☐
	Odvoz gnoja, nastilja, komposta	☐	☐	☐	☐	☐
Transport	Krma, voda	☐	☐	☐	☐	☐
	Oprema, material in orodje	☐	☐	☐	☐	☐
	Nastilj (slama...)	☐	☐	☐	☐	☐
	Gorivo	☐	☐	☐	☐	☐
	Prevozna sredstva, tovornjaki za živino, prikolice	☐	☐	☐	☐	☐
	Pošta, storitve dostave paketov	☐	☐	☐	☐	☐
Osebe	Ki so v stiku z živalmi	☐	☐	☐	☐	☐
	Ki niso v stiku z živalmi	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo	Divje živali, glodavci, ptice in hišni ljubljenci	☐	☐	☐	☐	☐
	Odvozi smeti	☐	☐	☐	☐	☐
	Vzdrževanje zemljišč	☐	☐	☐	☐	☐
	Obiskovalci	☐	☐	☐	☐	☐

Povzeto in prirejeno po: <https://www.cfsph.iastate.edu/Assets/step1-movement-risks-biosecurity.pdf>

Skrbno izvajanje biovarnosti na vseh področjih je zelo pomembno za kmetijo

Potrebno je upoštevati tudi, da pri prenosu bolezni niso vse poti prenosa enako pomembne. Razvrščanje prenosa bolezni glede na pomembnost je zelo zapleten proces. Prenos bolezni je posledica velikih razlik med povzročitelji okužb in preživetjem okuženih živali. Vemo, da vsi ukrepi biovarnosti na kmetiji ne bodo enako prispevali k preprečevanju različnih nalezljivih bolezni pri živalih.

Neposreden stik med živalmi velja za najpomembnejšo pot prenosa bolezni. Dejavnik je tudi patogenost (smrtnost) s katero patogeni mikroorganizmi okužijo populacijo po določeni poti.

Verjetnost tveganja okužbe je mogoče izračunati po formuli:

$$P=1-(1-p)^n$$

P = skupno tveganje
 p = tveganje prenosa bolezni,
 n = število dogodkov.

Ob predpostavki, da ima določena pot prenosa možnost učinkovitega prenosa samo 1 možnost na 1.000 (0,001 %) in če vemo, da se ta pot pojavi 50 krat na leto (tedenska aktivnost), je možnost prenosa bolezni pri koncu leta 4,88 % ($P=1-((1-0,001)50)=4,88\%$). Zato se je potrebno zavedati, da lahko vsaka pot tveganja prenosa bolezni pri kateri je možnost prenosa bolezni od 1 do 50 (2 %) in se pojavi le dva krat na leto zelo pomembna saj je verjetnost tveganja okužbe kar 3,96 % ($P=1-((1-0,02)2)=3,96\%$).

Vsa literatura je na voljo pri avtoricah tehnološkega lista.

V okviru strokovne skupine za prašičerejo pripravile: mag. Darja Prevalnik, Anja Mežan in dr. Tina Trebušak